

TECHNICKÁ UNIVERZITA VO ZVOLENE
DREVÁRSKA FAKULTA

ÚVOD DO POŽIARNEJ OCHRANY

Protipožiarna preventívna kontrola v mestskej časti Šalková

Študijný odbor

OCHRANA OSÔB A MAJETKU PRED POŽIAROM

V Banskej Bystrici, dňa 13.12.2009

Vypracoval [REDACTED]
1. ročník – externé štúdium

Obsah

Obsah.....	2
Úvod	3
Mestská časť Šalková.....	4
Význam protipožiarnych preventívnych kontrol.....	4
Vykonávanie protipožiarnych preventívnych kontrol.....	5
Kontrolné skupiny pre výkon protipožiarnej preventívnej kontroly	5
Účel a predmet preventívnej protipožiarnej kontroly	6
Záver z vykonanej protipožiarnej preventívnej kontroly	7
Záver.....	9
Prílohy	10
Použitá literatúra	11

Úvod

V mojom okolí je množstvo ľudí, ktorých prioritou je dobrovoľné hasičstvo a všetko s tým súvisiace. Títo ľudia sú ochotní pomáhať keď to najviac treba, pri požiaroch, záplavách a iných nepredvídateľných udalostiach aj na úkor svojich rodín a svojho voľného času. Medzi nich patrí aj môj manžel. Preto som sa pri vypracovaní tejto práce inšpirovala časťou ich práce, nie zanedbateľnou, prevenciou pred požiarom, ktorú vykonávali do roku 2007 samostatne, dobrovoľne a od roku 2009 na základe poverenia mesta Banská Bystrica pre mestskú časť Šalková, v ktorej žijem aj ja.

V tejto práci chcem takto na konkrétnom príklade postupne zodpovedať na otázky, prečo a na základe čoho sa preventívne protipožiarne kontroly vykonávajú, aké objekty sú predmetom kontroly, kto vykonáva preventívne protipožiarne kontroly a čo sa kontroluje pri preventívnych protipožiarňoch kontrolách, ktorých sa fyzicky zúčastnil aj môj manžel.

Mestská časť Šalková

Šalková sa rozprestiera po oboch brehoch rieky Hron, z jednej strany obklopená Slovenským Rudohorím a z druhej strany predhorím Nízkych Tatier. Je vzdialená 5 km od centra Banskej Bystrice smerom na Brezno a tvorí vonkajší intravilán mesta. V súčasnosti v nej žije približne 1500 obyvateľov. Najväčšiu časť Šalkovej tvoria rodinné domy a záhrady, no aj novo vznikajúca priemyselná zóna v areáli bývalého roľníckeho družstva.

Z pohľadu vzniku požiaru je považovaná za najviac rizikovú tzv. stará časť (Hronská ulica), hlavne pre jej hustú zástavbu.

Prístup k rýchlym vodným zdrojom na hasenie požiarov, hydrantom, ktoré boli vybudované v tejto mestskej časti niekedy v období 1950 až 1980 sa z roka na rok zhoršuje, pretože sú v dezolátnom stave a mnohé z nich už vôbec neplnia účel.

V prípade vzniku požiaru je najbližší profesionálny záchranný a hasičský zbor v centre Banskej Bystrice, doba prízjazdu na miesto požiaru v tejto mestskej časti je približne 10 minút.

Význam protipožiarneho preventívneho kontrol

Z hľadiska tzv. „požiarnej bezpečnosti“ bolo najlepšie obdobie počas 5 rokov od plynofikácie tejto mestskej časti.

Pred plynofikáciou bol najčastejším palivom na vykurovanie hnedé a čierne uhlie, koks a v menšej miere drevo. V tomto období vykonával Dobrovoľný hasičský zbor protipožiarne preventívne kontroly a zabezpečoval pred vykurovacou sezónou relácie o prevencii pred požiarom v miestom rozhlase.

V rokoch 1995 a 1996 sa konečne splynofikovala podstatná časť Šalkovej. Na zemný plyn boli napojené takmer všetky rodinné domy, polyfunkčné domy a časť objektov v spomínanej priemyselnej zóne. Výrazne sa znížilo znečistenie ovzdušia prízemným smogom a znížilo sa riziko vzniku požiarov, keďže dochádzalo v tomto období k rekonštrukciám kotolní a komínových telies (opravy výmuroviek, vyvločkovanie hliníkovými alebo nerezovými rúrami). V tomto období vykonával Dobrovoľný hasičský zbor taktiež protipožiarne preventívne kontroly, no nie už tak dôsledne a hlavne nie každý rok.

S postupným zdražovaním ceny zemného plynu obyvatelia začínajú v období 2003 až dodnes prehodnocovať tento spôsob vykurovania, do popredia sa tlačia jej nové formy na báze dreva, keďže sa medzičasom prístup a cena zlepšujú. Niektorí sa vrátili k pôvodnému spôsobu

vykurovania (hlavne tí, čo si nechali staré kotly), k hnedému uhliu v kombinácii s drevom. Drevo ako palivo v Šalkovej chytilo druhý dych. Je ho dostatok a na trh sa dostávajú nové, moderné pece a krbové kachle. Avšak nie každý, kto takúto zmenu spôsobu vykurovania vykonal, vystaval nové komínové teleso. Zväčša novú pec napojil na pôvodný komín. Týmto sa zvyšuje riziko vzniku požiaru a narastá význam preventívnych prehliadok.

Vykonávanie protipožiarneho preventívneho kontrol

V poslednom období sa dôslednejšie sleduje zabezpečenie protipožiarneho preventívneho kontrol. Tieto kontroly sa vykonávajú podľa zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred požiarom“). Fyzické osoby sú pritom povinné umožniť kontrolným skupinám vykonávať v rodinných domoch okrem bytov a v iných stavbách okrem bytov vo vlastníctve alebo užívaní fyzických osôb preventívne protipožiarne kontroly a odstrániť zistené nedostatky. Od 1. júla 2009 sú taktiež povinné predkladať kontrolným skupinám potvrdenia o vykonaní odborného preskúšania komína a potvrdenia o vykonaní kontroly požiaro-technických zariadení. Výpisky zo zákona, týkajúce sa tejto práce sú v **prílohe č.1**.

Kontrolné skupiny pre výkon protipožiarneho preventívneho kontrol

Obec vykonáva štátnu správu na úseku ochrany pred požiarom tým, že vykonáva preventívne protipožiarne kontroly a rozhodnutím ukladá opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré môžu viesť k vzniku požiaru alebo k sťaženiu záchrany osôb a majetku a kontroluje plnenie týchto opatrení. Obec vytvára na vykonávanie preventívneho protipožiarneho kontrol kontrolné skupiny obce, do ktorých zaraďuje fyzické osoby s ich súhlasom, pričom prihliada najmä na ich odborné predpoklady. Obec ustanovuje vedúceho kontrolnej skupiny obce po prerokovaní s Dobrovoľnou požiarou ochranou a s inými občianskymi združeniami na úseku ochrany pred požiarom a zabezpečuje ich školenie.

Pre mestskú časť Šalková poveril primátor mesta Banská Bystrica Mgr. Ivan Saktor 6 kontrolných skupín (kontrolná skupina č.4 až 9) na vykonanie preventívneho protipožiarneho kontrol skupín (**príloha č.2**), pričom každá skupina mala jedného vedúceho kontrolnej skupiny a jedného člena. Ďalej primátor mesta samostatne ustanovil 6 osôb za vedúceho kontrolnej skupiny (**príloha č.3**). Školenie kontrolných skupín zabezpečil Ján Oboňa – pracovník Referátu

krízového riadenia MsÚ Banská Bystrica. Každý člen kontrolnej skupiny bol z Dobrovoľného hasičského zboru Šalková, vrátane môjho manžela (člen kontrolnej skupiny č.7). Kontrolné skupiny si rozdelili mestskú časť podľa ulíc s prihliadnutím približne rovnakého počtu kontrolovaných rodinných domov vo vlastníctve alebo v užívaní fyzických osôb. Kontrolná skupina č.9 vykonala kontrolu v obytných domoch a v objektoch právnickej osoby a fyzickej osoby - podnikateľa, v ktorých nevykonáva štátny požiarly dozor okresné riaditeľstvo.

S potrebným poverením od mesta sa vybrali plniť protipožiarne preventívne kontroly. Spolu prekontrolovali 334 rodinných domov, 5 obytných domov, 6 objektov sociálnej vybavenosti, 1 obchod a 10 prevádzok právnických osôb a fyzických osôb- podnikateľov sídlacích v našej mestskej časti. Kto si myslí, že je to ľahká úloha, tak sa mylí. Nie všetci ľudia boli doma a tak bolo potrebné znova sa vracieť do určitých rodinných domov. Práčne vysvetľovať ľuďom účel kontroly, ukazovať poverenie na túto činnosť, nie je jednoduché. Aj keď nie je naša mestská časť až taká veľká, predsa tu žije množstvo nových ľudí (napr. vracajúcich sa z obytných domov sídlisk Banskej Bystrice), potom zase dosť starých ľudí, ktorým to nie je vždy jasné, čo vlastne od nich kontrolné skupiny chcú skontrolovať. Ale všetko to napokon naši dobrovoľní hasiči zvládli k plnej spokojnosti vykonávateľa štátnej správy na úseku ochrany pred požiarom, čiže mesta Banská Bystrica.

Účel a predmet preventívnej protipožiarnej kontroly

Účelom preventívnych protipožiarlych kontrol je preverovanie dodržiavania povinností ustanovených v zákone o ochrane pred požiarom v objektoch právnickej osoby a fyzickej osoby- podnikateľa, v ktorých nevykonáva štátny požiarly dozor okresné riaditeľstvo a okrem bytov aj v rodinných domoch, obytných domoch a v iných stavbách vo vlastníctve alebo v užívaní fyzických osôb, pričom každý vlastník alebo užívateľ uvedených nehnuteľností je povinný umožniť kontrolnej skupine túto preventívnu protipožiarly kontrolu vykonať.

Predmetom kontroly boli predovšetkým v suterénoch obytných domov, pivniciach, povalách, garážach, hospodárskych stavbách dvorov a ďalších priestoroch s rizikom vzniku požiaru ako sú sklady pevných palív a horľavých látok alebo horenie podporujúcich látok.

Kontrolné skupiny venovali pri preventívnych protipožiarlych kontrolách objektov a priestorov v rodinných domoch fyzických osôb pozornosť najmä

- vykurovacím telesám a dymovodom, pokiaľ bol kontrolným skupinám umožnený dobrovoľný prístup,

- komínom a ich vyberacím a čistiacim otvorom, kde sa kontrolovala ich funkčnosť a zisťovalo zabezpečenie a posledný termín čistenia a pravidelnej kontroly komína,
- uskladneniu a množstvám všetkých druhov horľavých látok a horenie podporujúcich látok, ako sú sklady pevných palív, pohonných hmôt, horľavých alebo horenie podporujúcich kvapalín alebo plynov,
- viditeľnému označeniu a voľného prístupu ku všetkým uzáverom energií, hlavne elektrickej energie, zemného plynu a pitnej vody,
- osvetleniu priestorov chodieb, povál rodinných domov a ich priechodnosť, ktoré budú slúžiť v prípade požiaru alebo iných nepredvídateľných udalostí ako únikové cesty.

Pri preventívnych protipožiarnych kontrolách v obytných domoch a drobných prevádzkach právnických osôb a fyzických osôb- podnikateľov vykonala kontrolná skupina č.9 navyše kontrolu dokumentácie ochrany pred požiarimi, najmä

- požiarny štatút,
- požiarny poriadok pracoviska,
- požiarne poplachové smernice,
- požiarny evakuačný plán,
- požiarna kniha,
- zoznam objektov a prehľad miest so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- doklady o kontrole požiaro-technických zariadení (hasiace prístroje) a zariadení na dodávku vody na hasenie požiarov (hydranty), vizuálne preveriť ich akcieschopný stav,
- dokumentácia o školení zamestnancov o ochrane pred požiarimi
- protipožiarne hliadky – ich zriadenie, zabezpečenie plnenia ich úloh a ich odborná príprava,
- ohlasovňa požiarov – ich zriadenie, vybavenie a viditeľné označenie.

Záver z vykonanej protipožiarnej preventívnej kontroly

Z vykonanej protipožiarnej preventívnej kontroly fyzických osôb neboli kontrolnými skupinami zistené žiadne nedostatky, ktoré svojim charakterom porušujú záväzné predpisy a ktoré môžu viesť k vzniku požiaru alebo sťažaniu záchrany osôb a majetku. Menšie nedostatky však boli zistené, no tie boli bezodkladne odstránené v čase vykonávania protipožiarnych preventívnych kontrol. Najčastejšie rezervy mali fyzické osoby paradoxne s viditeľným označením k uzáverom zemného plynu a pitnej vody. Vo väčšine kontrolovaných objektov si zabezpečovali pravidelné

čistenie a kontrolu komínov samotní majitelia rodinných domov (kominára v našej mestskej časti nemáme).

Pri preventívnych protipožiarnych kontrolách v obytných domoch a drobných prevádzkach právnických osôb a fyzických osôb- podnikateľov neboli zistené žiadne nedostatky, ktoré svojim charakterom porušujú záväzné predpisy a ktoré môžu viesť k vzniku požiaru alebo sťaženiu záchrany osôb a majetku a ani menšie nedostatky.

Ak by boli zistené nedostatky, ktoré svojim charakterom porušujú záväzné predpisy a ktoré môžu viesť k vzniku požiaru alebo sťaženiu záchrany osôb a majetku, kontrolná skupina by vyhotovila zápisnicu z preventívnej protipožiарnej kontroly, v ktorej by sa uviedli zistené nedostatky (**príloha č.4**). Nedostatky, ktoré nemožno odstrániť bez zbytočného odkladu, kontrolné skupiny obce oznamujú obci, ktorá rozhodnutím uloží lehoty na odstránenie nedostatkov.

Záver

Mesto Banská Bystrica sa rozhodlo využiť na vykonanie protipožiarnej kontroly v mestskej časti Dobrovoľný hasičský zbor Šalková, ktorý pôsobí v tejto mestskej časti (predtým obce) od roku 1924. Už predtým vykonával obdobné preventívne prehliadky v Šalkovej a je u týchto obyvateľov známy. Výsledky z kontroly sú pre túto mestskú časť vcelku lichotivé, čo je zrejmé aj o dobrej informovanosti a protipožiarnej povedomí veľkej časti obyvateľov Šalkovej. Veď za minimálne posledných 15 rokov tu nebol zaznamenaný žiadny požiar rodinného domu, obytného domu či prevádzky právnickej osoby alebo fyzickej osoby- podnikateľa. Lenže netreba nikdy zaspávať na vavrínoch a naďalej sa poctivo venovať pozornosti prevencii pred požiarom.

Prílohy

Príloha č.1: Výňatky zo zákona č. 314/2001 Z. z., v znení neskorších predpisov

Príloha č.2: Poverenie na vykonávanie preventívnych protipožiarnych kontrol

Príloha č.3: Ustanovenie za vedúceho kontrolnej skupiny

Príloha č.4: Zápisnica z preventívnej protipožiarnej kontroly

Použitá literatúra

- [1] Národná rada SR, 2. júla 2001: Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi, v znení neskorších predpisov (úplné znenie)